

5.4 Baltikumi ühine reguleerimisturg ning koordineeritud bilansijuhtimine

Alates 2018. aasta 1. jaanuarist käivitus Baltikumis ühine reguleerimisturg. Reguleerimisturu käivitumisega paralleelselt hakkasid Baltimaad süsteemi võimsusbilanssi juhtima koordineeritud korras eesmärgiga suurendada elektrisüsteemi juhtimise kuluefektiivsust sh vähendada Baltikumi summaarset eabilanssi. Uue lepingu kohaselt toimub Baltikumi tasakaalustamine nomineeritud süsteemihalduri juhtimisel. Nomineeritud süsteemihalduri roll on Baltikumi süsteemihaldurite vahel roteeruv.

Nomineeritud süsteemihalduri ülesandeks on Baltikumi reguleerimisturu käitamine, Baltikumi summaarse eabilanssi reaajas jälgimine ning reguleerimisvõimsuste aktiveerimise initsieerimine Baltikumi võimsusbilanssi tasakaalustamise eesmärgil.

Iga süsteemihaldur vastutab:

1. reguleerimisteenuse pakkujate poolt esitatud reguleerimisreservide pakumiste edastamise eest Baltikumi ühisesse pakumiste nimekirja;
2. enda juhtimispiirkonna talitluskindluse tagamise eest;
3. otsuse langetamisel reguleerimispakumiste aktiveerimise osas eriolukordades;
4. bilansiselgituse läbiviimise eest süsteemihalduri piirkonna siseselt.

Balti reguleerimisturul kasutatakse alljärgnevalt loetletud reguleerimisreservide tooteid:

1. standardtoodet (mFRR), mida pakuvad Balti riikides ja ühtlasi väljaspool Baltikumi tegutsevad reguleerimisteenuse pakkujad, mille parameetrid ühtivad Baltikumi standardtootele kehtivate kriteeriumitega. Viimaseid hoitakse Baltikumi ühises pakumiste nimekirjas koos prognooshindadega;

2. spetsiifiline toode (ER mFRR), mida pakuvad Balti riikides ja Balti riikidest väljaspool tegutsevad reguleerimisteenuse pakkujad.

Tabel 4 sisaldab lühiülevaadet, millistele nõuetele ja kriteeriumitele mFRR standardtoode vastama peab¹⁷

Tabel 4 Reguleerimistoodetele kehtivad nõuded

Parameeter	Standardtoode
Kokkulepitud reguleerimise mahu saavutamise aeg	Mitte rohkem kui 15 minutit
Miimum- ja maksimumkogus pakkumisel	MIN = 1 MW; MAKS = limiit puudub
Hinnastamise meetoodika	Bilansi tasakaalustamiseks aktiveeritud pakkumise puhul marginaalhind; süsteemiteenusena aktiveeritud pakkumise puhul vastavalt pakkumises toodud hinnale, ent mitte vähem kui reguleerimisturu marginaalhind
Miimum- ja maksimumhind pakkumisel	MIN = piirangud puuduvad MAKS = 5000 EUR/MWh
Pakkumise kehtimise aeg	60 min
Aktiveerimise viis	Käsitsi
Pakkumise esitamise lõpptähtaeg	H-45 min
Pakkumise esitamise siduvus	Esitatud pakkumised on siduvad. Reguleerimisteenuse pakkuja on kohustatud süsteemihaldurit teavitama tehnilistest piirangutest pakkumise esitamise lõpptähtaja järgselt, ent mitte hiljem kui aktiveerimise korralduse saamise käigus.

Baltikumi reguleerimisturule saavad reguleerimisreservide pakkumisi esitada süsteemihalduriga vastava reguleerimisteenuse osutamise lepingu sõlminud turuosalised. Pakkumiste esitamise lõpptähtaja järgselt koondab iga süsteemihaldur tema piirkonnas tegutsevatelt reguleerimisteenuse osutajatelt saadud pakkumised kokku ning edastab need teistele Balti süsteemihalduritele, mille tulemusel valmib Baltikumi ühine reguleerimispakkumiste nimekiri (inglise keeles common merit order list). Seejuures reguleerimiskorralduste andmine sh ka muu andmevahetus reguleerimisteenuse pakkujaga toimub alati kohaliku süsteemi tasandil. Joonis 30 kirjeldab reguleerimisteenuse protsessi pakkumiste esitamisest kuni aktiveeritud pakkumiste selgitamiseni.

Joonis 29 Reguleerimisteenuse protsess

17 Põhjalikum ülevaade on toodud Elektrisüsteemi tasakaalustamise eeskirjades: <https://elering.ee/bilansihaldus#tab1>